

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 218/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turpeen hinnannousun aiheuttamista ongelmista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Minna Reijosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 218/2021 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että kotimaisen käyttökelpoisen kuiviketurpeen ja kasvuturpeen kustannukset pysyvät kilpailukykyisinä Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kotimaista kasvuturvetta käytetään paljon kasvualustana Suomen kasvihuoneilla, muussa puutarha- ja vihertuotannossa sekä metsätaimatarhoilla. Lisäksi turve on tärkeä kuivikemateriaali monella kotieläintuotannon sektorilla, erityisesti broilerituotannossa. Suomi on ollut edelläkävijä paitsi turpeen tuotannossa, myös näiden turpeen käyttömuotojen tutkimuksessa ja käyttöönotossa, ja asiaa koskeva tietämys on vuosien varrella kasvanut merkittävästi. Kasvu- ja kuiviketurpeella on paljon etuja verrattaessa muihin vaihtoehtoisiin materiaaleihin. Tärkeimpiä näistä eduista ovat mm. maatumisasteeltaan ja rakenteeltaan erilaisten turpeiden monipuoliset käyttömahdollisuudet, nesteenpidätyskyky, sekä puhtaus niin erilaisista taudinaiheuttajista kuin haitallisista rikkakasvisiemenistäkin. Kuivikekäytössä ammoniakkia sitova, antibakteerinen ja hankaamaton turve edistää eläinten terveyttä paremmin kuin muut kuivikemateriaalit. Käytön jälkeen turvetta voidaan vielä hyödyntää esimerkiksi peltojen maanparannusaineena tai kompostoinnissa. Turpeen kanssa kilpailevilla kasvualustamateriaaleilla saattaa olla osittain vastaavia ominaisuuksia, mutta täysin turvetta vastaavia tuotteita ei toistaiseksi tiettävästi ole.

Kotimaisen kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuteen ja käytön jatkumiseen liittyviä uhkakuvia on pohtinut myös työ- ja elinkeinoministeriön asettama turvetyöryhmä, joka sai työnsä päätökseen maaliskuun lopussa 2021. Vaikka työryhmän toimeksiannon pääpaino kohdistui energiaturpeen nopeasti muuttuvan tilanteen vaatimiin toimiin, käsiteltiin ryhmässä myös kasvu- ja kuiviketurpeisiin liittyviä asioita ja kuultiin alan asiantuntijoita. Selkeä johtopäätös oli se, että energiaturpeen noston väheneminen vaikuttaa suoraan myös turvealueiden pintakerroksesta nostettavien kasvu- ja kuiviketurpeiden saatavuuteen ja keruun kannattavuuteen.

Työryhmä teki eräitä ehdotuksia kasvu- ja kuiviketurpeita koskeviksi toimenpiteiksi, ja myös ministeriöt ovat suunnittelemassa tai jo käynnistäneet kotimaisen kasvualusta- ja kuiviketuotannon turvaamiseen tähtääviä toimia. Työryhmä esitti mm. tilannekuvan laatimista kasvu- ja kuiviketurpeen tuotantotarpeesta ja tuotantomahdollisuuksista, rahkasammalen tuotannon edistämistä, uusien turvesoiden avaamisen lupamenettelyn keventämistä, TKI –rahoituksen osoittamista kierrätettävien turvetta ja kierrätysmateriaaleja sisältävien kasvualustojen ja kuivikemateriaalien kehittämiseen sekä turpeen kuivikekäytön sisällyttämistä eläinten hyvinvointikorvauksessa myös 2023 alkavalla uudella CAP-tukikaudella. Lisäksi esitettiin selvitettäväksi järjestelmää, jossa turvattaisiin huoltovarmuuden kannalta välttämättömien kasvu- ja kuiviketurpeen ja energiaturpeen tuotantoalueiden säilyminen. Tämä toteutettaisiin jatkamalla tarkkaan rajatuissa kohteissa kasvu- ja

kuiviketurpeen nostoa, joka samalla mahdollistaisi myös syvempien kerrosten maatuneen energiaturpeen huoltovarmuuden kannalta riittävän saatavuuden.

Hallitus on puoliväliriihessä tehnyt päätöksiä, jotka vastaavat turvealan ennakoitua nopeampaan murrokseen. Turvetuotannosta luopuville yrittäjille valmistellaan luopumispaketti. Kasvu- ja kuiviketurvetta tarvitaan jatkossakin. Niiden osalta tehdään jatkoselvitykset ennen toimeenpanoa ja soveltuvan rahoituskanavan valintaa. Samaan aikaan on kuitenkin jo käynnissä erilaisia aiemmin aloitettuja toimia ja rahoituksia, joilla osaltaan pyritään luomaan uusia mahdollisuuksia soiden käytölle sekä kasvualusta- ja kuiviketuotannolle. Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut rahkasammalen viljelyyn ja keruuseen liittyviä tutkimuksia, ja ympäristöministeriö on asettanut sammalen korjuun ympäristövaikutuksia selvittävän yhteistyöryhmän pohtimaan ympäristön kannalta kestävän ja uusiutuvan sammaltuotannon reunaehdoja. Lisäksi monissa eri hallinnonalojen valtakunnallisissa ja alueellisissa tukijärjestelmissä on käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa mahdollista hakea kehittämis- ja investointirahoitusta mm. turvetta korvaavien kasvualustojen ja kuivikkeiden tuotantoon.

Hallitus suhtautuu vakavasti esille nousseeseen kotimaisen kasvu- ja kuiviketurpeen tuotannon jatkumista koskevaan uhkaan, joka vaikeuttaa niin turvetta tuottavien kuin niitä käyttävienkin yritysten tulevaisuudennäkymiä. Maa- ja metsätalousministeriö haluaa turvata kotimaisen kasvu- ja kuiviketurpeen saannin. Edellä mainittujen keinojen lisäksi etsitään jatkuvasti työkaluja, joiden avulla ensisijaisesti turvattaisiin kotimaisen kasvu- ja kuiviketurpeen tuotanto ja mahdollisissa muutostilanteissa noudatettaisiin oikeudenmukaisen siirtymän periaatetta.

Helsingissä 4.5.2021

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä